

**ЛІГА ВИРОБНИКІВ
ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ**

СУП

8 липня 2021р.

**ПРЕЗИДЕНТУ УКРАЇНИ
В.О. ЗЕЛЕНЬСЬКОМУ**

Шановний пане Президенте!

Від імені українських виробників харчової продукції звертаємося до вас публічно, оскільки ми вже вичерпали всі можливості переконати Український Уряд в необхідності відреагувати на загрозливу ситуацію на ринку цукру.

На сьогодні ціни на цукор в Україні майже вдвічі вищі, ніж на Лондонській біржі. Станом на 29 червня 2021 року вартість цукру білого (без ПДВ) LIFFE FOB (Біржа Лондон) була 432,3 \$/t, а пропозиція в Україні (без ПДВ) - 781.2 \$/t.

В такій реальності українські переробники живуть вже 10 місяців. Протягом цього часу ціна на цукор білий в Україні постійно перевищувала світові ціни на 30-40%.

І справа тут не в світових трендах підвищення цін на агросировину. Інакше ціна на цукор в Україні хоч і зросла б, але утримувалася б на рівні світових цін.

ПРИЧИНИ

Пояснити описані цінові диспропорції можна трьома причинами. Це або картельна змова, або дефіцит цукру, або комбінація двох перших причин. Ми не виключаємо, що саме третій варіант спостерігається у нас.

Перша причина. 5 квітня 2021 року Антимонопольний комітет України розпочав справу проти кількох цукрових компаній за ознаками антиконкурентних узгоджених дій на ринку первинної реалізації білого цукру. АМКУ вбачає, що ці компанії схожими діями обмежили конкуренцію на ринку та отримали можливість підвищувати ціни понад конкурентний рівень. Сподіваємось, що АМКУ поставить крапку в цьому питанні. Разом з тим антитрастові розслідування інколи тривають більше року, а цукор потрібний як населенню, так і промисловості вже сьогодні.

Друга причина. І вона, ймовірно, найбільш впливає саме зараз, - це дефіцит цукру. За нашими підрахунками, баланс цукру в поточному маркетинговому році є наступним. Перехідні залишки склали 190-200 тис. тонн. Вироблено цукру з врожаю 2020 року – близько 1 млн тонн. Тобто, залишки і врожай з попереднього МР становлять орієнтовно

1,2 млн. тонн. Мінус експорт - 71,4 тис. тонн. Сукупне споживання цукру в Україні, якщо врахувати попередні роки, складає близько 1,46 млн. тонн.

Отже, якщо врахувати імпорт 40 тис. тонн за безмитною квотою із ЄС, то дефіцит цукру в Україні в 2020/ маркетинговому році становить майже 300 тис. тонн. Україна розпочала імпорт цукру-сирцю, але це, на нашу думку, не дозволить вирішити проблему а ні дефіциту, а ні надвисоких цін.

По-перше, цукор-сирець потрібно переробити на цукор білий. Це можуть зробити лише два цукрові заводи, які і здійснюють переробку. Враховуючи інтерес трейдерів, маємо вже двох посередників у схемі.

По-друге, темпи завезення цукру-сирцю не гарантують покриття дефіциту.

По-третє, квота на цукор-сирець за митною ставкою 2% складає 260 тис. тонн. Тобто, навіть якщо вдасться повністю вичерпати квоту на цукор сирець, що є малоімовірним, все одно, як мінімум, 40 тисяч тон цукру не вистачить.

Крім того, забезпечення продовольчої безпеки вимагає, щоб перехідні залишки складали хоча б 10% річного споживання. Тобто орієнтовно 150 тис тонн. Цієї кількості, як вже зрозуміло, Україна не має.

НАСЛІДКИ

На сьогодні неринкові ціни на цукор завдали важкого удару як харчовій галузі, так і українському споживачеві.

Цінові шоки на цукор стали занадто болючими для кондитерів, оскільки цукор складає 50 % маси всіх солодоштів. В результаті ціни на вітчизняну кондитерку лише за перший квартал 2021 року зросли на 15-20%. Навіть таке зростання цін не дозволило компенсувати втрати і значна частина галузі працює з від'ємною рентабельністю.

Кондитерська галузь України є експортно-орієнтованою: ми продаємо закордон приблизно третину своєї продукції, а на внутрішньому ринку витісняємо іноземних конкурентів якістю і помірною ціною. Але зараз карамель або цукрове печиво стало дешевше виробляти в країнах ЄС. Тому маємо рекордне зростання імпорту солодоштів в Україну з початку року аж на 20%.

У важкому становищі також опинилась молочно-консервна галузь, яка продає на експорт 39% своєї продукції. Україна експортує 30 000 тонн згущеного молока на ринки країн ЄС, США, Африки, Латинської Америки та Євразії, де успішно конкурувала з виробниками ЄС, Росії, Білорусії та Малайзії. Але сьогодні ми вже програємо на традиційних ринках збуту. Зростання ціни на цукор призвело до додаткових витрат на сировину для виробництва молочно-консервної продукції на 233 млн. грн. за 7 останніх місяців, а собівартість молочно-консервної продукції зросла на 27%.

Не в кращому становищі перебувають і підприємства хлібопекарської галузі, які споживають близько 18 тисяч тонн цукру на рік. Збільшення витрат на цукор в перерахунку на рік по галузі становить майже 200 млн. грн. Хлібопекарська галузь в першому кварталі 2021 року вже втратила 4,2% обсягів реалізації хлібобулочної продукції та 7,8% обсягів реалізації хлібних кондитерських виробів. В натуральному вигляді це становить 8,4 тис. тонн продукції.

Продукція хлібопекарської галузі відноситься до соціально-значущих товарів. Значна кількість її споживачів – серед соціально-вразливих верств населення, які дуже чутливі до зростання цін на продукти. У зв'язку із цим підприємства галузі не можуть в повній мірі компенсувати втрати від збільшення собівартості продукції і тому зараз значна частка асортименту галузі є збитковою.

Значні втрати також несуть виробники безалкогольних напоїв. Попередні розрахунки показують, що вплив від збільшення вартості цукру в цій галузі складе приблизно 108 млн. грн. до середині осені поточного року. Враховуючи еластичність попиту на безалкогольні напої, це призведе до скорочення виробництва орієнтовно на 8-10%.

Найдошкульнішого удару цінові цукрові диспропорції завдають малому і середньому харчовому бізнесу, який не має достатнього фінансового запасу, а також незахищеним верствам населення, оскільки здорожчали найбільше бюджетні харчові товари.

В умовах надвисоких цін на цукор українські харчовики вимушені скорочувати виробництво, звільняти людей, піднімати ціни. Ми оцінюємо втрати робочих місць в наших галузях в діапазоні 9-10 тис. робочих місць.

Варто також зазначити, що з урахуванням літнього періоду, коли розпочинається сезон консервації з використанням цукру, надвисокі ціни на цукор можуть призвести до загостреної соціальної реакції. Оскільки цукор так широко використовується домогосподарствами, ціни на нього є одним із маркерів сприйняття населенням інфляційних процесів. Саме тому такий стан на ринку цукру помітно ускладнив соціально-економічну ситуацію, що вимагає негайної реакції від держави.

ЩО РОБИТИ?

Ми вважаємо, що єдино правильним кроком з боку влади є негайне прийняття закону про тимчасове зниження ставки мита на цукор білий (УКТ ЗЕД 170199) з 50% до 0% в межах квоти 60 тис тонн до вересня-жовтня 2021 року (до нового врожаю цукрових буряків). Відповідний законопроект, поданий від представника депутатської фракції «Слуга народу», вже зареєстрований в парламенті (реєстраційний №5673 від 18.06.2021 року). Його термінове ухвалення дозволить знизити ціни на цукор білий на 10-15% і призведе до оздоровлення ситуації для галузей харчової промисловості.

Насправді ж, імпорт у визначених межах, з одного боку, призведе до покриття дефіциту, а, з іншого боку, змусить вітчизняних цукровиків опустити власні ціни до рівня світових.

Шановний пане Президенте!

Ми розуміємо, що депутатський законопроект №5673 не має шансів бути прийнятим у парламенті до початку парламентських канікул. Зараз у черговий раз пропонується створення робочих груп, проведення нарад, що може затягнути час.

Тому лише Ваша державницька позиція, Ваша ініціатива можуть сприяти ухваленню важливого для вітчизняних харчовиків закону, оскільки ситуація, яка склалась на вітчизняному ринку цукру, становить загрозу продовольчій безпеці України. Сподіваємось на це!

З повагою,

Виконавчий директор Спілки українських підприємців (СУП)

Катерина Глазкова

Президент асоціації «Укркондпром»

Олександр Балдинюк

Президент Всеукраїнської Асоціації Пекарів

Олександр Тараненко

Голова Спілки молочних підприємств України

Вадим Чагаровський

Генеральний директор Національної асоціації виробників дитячого харчування молочноконсервної та соков продукції

Тамара Нагайцева

Голова правління Ліги виробників харчових продуктів

Геннадій Кузнєцов

Президент Асоціації українських виробників «Морозиво і заморожені продукти»

Ігор Бартковський

Голова Комітету підприємців агропромислового комплексу ТПП України

Олег Юхновський